

STRATEGI FOR GRØN VÆKST HORSENS 2015-2017

FORORD

Horsens Kommune er kendetegnet af en løbende og markant udvikling. Vi har i flok løftet kommunen til at være et dynamisk og levende sted, hvor stort set alt er muligt. Nye virksomheder kommer til og tilflyttere slår rødder her – samfundet udvikler sig.

Og vi skal fortsætte med at løfte os. Vi er hele tiden på udkig efter områder, hvor vi kan udvikle os og blive bedre – sådan et område er miljø og bæredygtighed.

Horsens Kommune skal markere sig på landkortet som en kommune, der arbejder dedikeret med at skabe vækst og arbejdspladser gennem ambitiøse og visionære grønne projekter. Det kan vi, fordi vi allerede har unikke styrker inden for grøn omstilling. Vi går forrest ved at have et af Danmarks største solvarmeanlæg med et sæsonvarmelager i jorden, der lagrer solvarmen til vinteren. Vi går forrest ved at udvide fjernvarmenettet med rigtig mange kilometer, og vi går forrest ved at ska-

be fremsynede uddannelser og ved at arbejde sammen i nytænkende projekter. Vi gør allerede meget i Horsens. Men vi kan gøre endnu mere og gøre det smartere.

Grøn Vækst Horsens er en ny, vigtig politisk satsning i Horsens Kommune. Vi skal nytænke grøn omstilling og bæredygtighed på en kreativ måde. Grøn Vækst Horsens sætter rammen, og sammen finder vi de bedste grønne løsninger, som sikrer vækst i Horsens Kommune.

Du sidder med strategien for Grøn Vækst Horsens, som viser, hvordan Horsens Kommune vil gribe Grøn Vækst Horsens an. Den rummer mål og indsats, der skal føres ud i livet for at gøre Grøn Vækst Horsens til en succes.

Løfter vi i flok, vækster Horsens grønnere.

God læselyst!

På byrådets vegne

Peter Sørensen
Borgmester i Horsens Kommune

INDHOLD

Sammenfatning	3
Indledning	4
Strategiens formål	4
Sammenhæng med andre planer	5
Mission, Vision og Mål	6
Det grønne netværk	8
Grøn Vækst Horsens	8
Indsatsområder	10
Byggeri og renovering	11
Transport og trafik	11
Forsyning og vedvarende energi	12
Produktion og handel	12
Borgere.....	13
Formidling af Grøn Vækst Horsens	13
Afslutning	14

SAMMENFATNING

Grøn Vækst Horsens er et politisk vedtaget strategisk indsatsområde i Horsens Kommune, som skaber vækst i erhvervslivet og arbejdspladser gennem visionære grønne omstillingstiltag.

Grøn Vækst Horsens' arbejde vil gøre Horsens Kommune attraktiv for innovative virksomheder, uddannelser og tilflyttere og placere Horsens blandt de bedste af de kommuner, der har succes med bæredygtig vækst.

Grøn Vækst Horsens har i strategiperioden fra 2015-2017 fokus på indsatsområderne:

- **BYGGERI OG RENOVERING**
- **TRANSPORT OG TRAFIK**
- **FORSYNING OG VEDVARENDE ENERGI**
- **PRODUKTION OG HANDEL**
- **BORGERE**
- **FORMIDLING AF GRØN VÆKST HORSENS**

INDLEDNING

Horsens Kommune har et stort potentiale for grøn vækst inden for energi, produktion, transport, forsyning og byggeri. Potentialet er i virksomheder som Insero og Horsens Vand og i uddannelser såsom diplomingeniør i forsyningsteknik. Men alle virksomheder i Horsens kommune har potentiale for at opleve vækst ved at tænke i grønne løsninger. Grøn Vækst Horsens' formål er derfor at skabe vækst, udvikling og flere arbejdspladser i erhvervslivet gennem visionære og ambitiøse grønne tiltag i et samarbejde mellem de forskellige aktører i kommunen, så Horsens bliver kendt som en attraktiv placering af nye virksomheder.

STRATEGIENS FORMÅL

Denne strategi sætter rammen og retningen for Grøn Vækst Horsens' prioriterede indsatsområder og er dermed grundlaget for, at der er troværdighed, synergi og sammenhæng i vores indsats.

Strategien er grundlag for Handleplanskatalog for Grøn Vækst Horsens 2015-2016. Handleplanen indeholder et katalog af mulige grønne aktiviteter, initiativer og projekter, som kan sættes i værk afhængig af samspillet med vores omverden.

Hensigten med strategien og handleplanskataloget er, at virksomheder, borgere, organisationer og medarbejdere i kommunen kan finde deres egen rolle i indsatsområderne og selv være med til at skabe grønne initiativer, ideer og projekter.

HVAD ER FOSSILT BRÆNDSTOF?

Fossilt brændstof er en samlet betegnelse for kul, mineralolie og naturgas. Fossile brændsler frigør CO_2 , når de afbrændes, hvilket er problematisk, da det medfører en atmosfærisk op-hobning af CO_2 , som i millioner af år har været bundet i jorden. Fordi CO_2 -balancen rykkes, øges drivhuseffekten.

HVAD ER VEDVARENDE ENERGI?

Vedvarende energi (VE) er en fælles betegnelse for energikilder, der ikke kan opbruges, såsom solenergi, bølgeenergi og vindenergi. Vedvarende energikilder udleder generelt ikke CO_2 .

SAMMENHÆNG MED ANDRE PLANER

Grøn Vækst Horsens er et selvstændigt, kommunalt initiativ for at skabe udvikling gennem grøn vækst i tæt relation med erhvervslivet, organisationer og borgerne. Grøn Vækst Horsens bidrager til, at Horsens Kommune kan opnå sine klimaaftaler og -mål.

Strategien for Grøn Vækst Horsens er baseret på budgetaftalen for 2015 og 2016, kommissorium for grøn erhvervssatsning, klimakommuneaftale, Borgmesterpagten og den Strategiske Energiplan. Disse planer og aftaler er vedtaget af Horsens Kommune og kan læses på klimaportalen (horsens.dk/klima).

BUDGETAFTALE 2015 OG 2016

Budgetaftalerne understreger det politiske fokus på grøn vækst og omstilling og lægger an til tværgående samarbejde.

KOMMISSORIUM FOR GRØN ERHVERVSSATSNING

Kommissoriet er politisk vedtaget på baggrund af budgetaftalen 2015 og beskriver Grøn Vækst Horsens' organisering og mål for 2015-2018.

KLIMAKOMMUNE, DANMARKS NATURFREDNINGSFORENING

Horsens Kommune har som Klimakommune forpligtet sig til at reducere sin CO₂-udledning med 2 % per år i sit eget virke frem til 2025. Aftalen blev indgået i 2010.

Aftalen fører til energieffektivisering og fokus på omlægning til vedvarende energi inden for kommunens drift og indkøb.

BORGMESTERPAGTEN

Horsens Kommune har i Borgmesterpagten forpligtet sig til som geografisk område at reducere sin CO₂-udledning med 20 % i 2020 i forhold til 2007. Aftalen blev indgået i 2012.

HVAD ER DRIVHUSGASSER?

Drivhusgasser er gasarter som kuldioxid (CO₂), metan og lættermgas som forhindrer solens varme i at forlade atmosfæren. Når andelen af drivhusgasser stiger i atmosfæren stiger temperaturen, hvilket giver global opvarmning.

HVAD ER CO₂?

CO₂ (kuldioxid) er en naturligt forekommende drivhusgas. Balancen af CO₂ i atmosfæren forrykkes ved at regnskoven fældes og ved udledning af fossilt CO₂. Dette medfører global opvarmning.

Besparelsen skal komme fra alle med adresse eller aktiviteter i Horsens Kommune.

STRATEGISK ENERGIPLAN

Den strategiske energiplan giver overordnede retningslinjer for planlægningen af et fleksibelt energisystem i Horsens Kommune for at sikre en vedvarende energiforsyning, som er stabil, rentabel og effektiv. Aftalen blev politisk vedtaget i 2013.

KLIMAMÅLSÆTNINGER I HORSENS KOMMUNE

Horsens Kommune har to klimamålsætninger på baggrund af den strategiske energiplan og kommissorium for grøn erhvervs-satsning.

Første målsætning er, at el- og varmforsyningen i Horsens Kommune skal basere sig fuldstændigt på vedvarende energi i 2035. Dette indebærer udfasning af oliefyr og omlægning af naturgasområder til fjernvarme, jordvarme med mere. Fossilt brændstof kan stadig bruges til transport.

Anden målsætning er, at fossile brændsler skal være fuldstændig udfaset i 2050, hvilket betyder, at al transport også skal være baseret på vedvarende energi.

KLIMA- OG ENERGISTRATEGI

Den strategiske energiplan revideres og skrives sammen med næste strategi for Grøn Vækst Horsens i indeværende strategiperiode. Det fælles dokument bliver kommunens fremtidige Klima- og Energistrategi, der sætter ambitiøse mål og rammer for at markere Horsens Kommunes position blandt de førende kommuner i Danmark på det grønne vækstområde.

HVAD ER ENERGIEFFEKTIVISERING?

Energieffektivisering indebærer at reducere energiforbruget. Det kan gøres ved at vælge mindre energikrævende udstyr (f.eks. energimærkede hårde hvidevarer) og ved at isolere. Det medfører, at CO₂-udslippet reduceres, og at en større andel af samfundets energibehov kan dækkes tidligere af vedvarende energi.

HVAD ER BÆREDYGTIGHED?

Bæredygtighed betyder at opfylde de nuværende generationers behov uden at bringe fremtidige generationers mulighed for at opfylde deres behov i fare.

MISSION, VISION OG MÅL

MISSION

Vi skaber vækst og arbejdspladser i samfundet ved at etablere nytænkende netværk og understøtte ambitiøse og visionære samarbejdsprojekter, som gør Horsens grønnere.

Grøn Vækst Horsens prioriterer visionære tiltag, der skaber vækst og arbejdspladser med grøn omstilling som løftestang. Vi faciliterer et dynamisk netværk, som skaber vækst i det lokale samfund gennem inspiration og samarbejde om uddannelse, aktiviteter og projekter med fokus på bæredygtighed og klima.

VISION

Vi vil være blandt de førende kommuner indenfor grøn vækst og kendes som en kommune, der udvikler og tiltrækker innovative virksomheder og uddannelser samt tilflyttere på baggrund af vores dedikerede og ambitiøse arbejde med grøn vækst.

Horsens Kommune kendes på grund af Grøn Vækst Horsens' arbejde som en grøn forgangskommune, der har succes med bæredygtig vækst. Grøn Vækst Horsens inspirerer til grøn tankegang, innovation, vækst og beskæftigelse, som vil afspejle sig i en grøn adfærd hos kommuner, borgere, virksomheder, uddannelsesinstitutioner og organisationer i og uden for Horsens Kommune.

MÅL

Grøn Vækst Horsens skaber vækst i erhverv og beskæftigelsen gennem grøn omstilling.

Grøn Vækst Horsens skaber vækst, udvikling og arbejdspladser i eksisterende virksomheder samt tiltrækker nye virksomheder og medarbejdere fra ind- og udland til Horsens Kommune.

Grøn Vækst Horsens' mål har sit udspring i Horsens Kommunes grønne vækstpotentiale. Vi omsætter de grønne mål til grøn vækst gennem engagement og samarbejde mellem kommunen, virksomheder, uddannelsesinstitutioner, organisationer og borgere i lokalsamfundet. Hovedmålet er beskrevet i Budgetaftalen for 2015, kommissoriet fra 2015 og i Budgetaftalen for 2016.

GRØN VÆKST HORSENS

Et enigt byråd besluttede med budgettekst 2015 at støtte en grøn erhvervsindsatsning som strategisk indsatsområde i Horsens Kommune. Erhvervsindsatsningen markedsføres under navnet Grøn Vækst Horsens og viser sig i forskellige indsatser, herunder et grønt netværk. Grøn Vækst Horsens fremmer samarbejdet om grønne løsninger, der fører til vækst og udvikling i kommunen, virksomheder og lokalsamfundet og placerer Horsens blandt de kommuner med størst succes inden for grøn vækst.

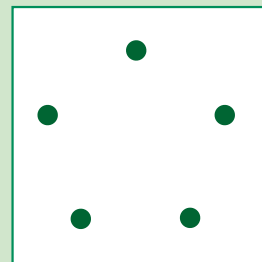
DET GRØNNE NETVÆRK

Det grønne netværk (figur 1) er for virksomheder, organisationer, institutioner og på sigt borgere i Horsens Kommune og omegn.

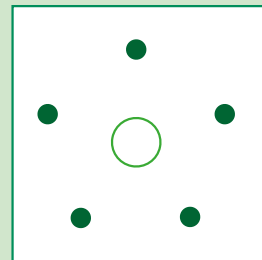
Netværket er dynamisk, uforpligtende og åbent for alle og samles til et årsmøde, der sætter fokus på aktuelle emner af bred interesse for netværkets deltagere. I årets løb samarbejder interesserede deltagere om konkrete problemstillinger og udfordringer inden for hvert tema. Når udfordringerne løses, og der ikke er nye problemstillinger inden for et tema, mister temaet sin aktualitet, og arbejdet med det afsluttes. Nye temaer kan tages op efter behov.

Netværkets mål er at skabe lokal udvikling og vækst gennem grønne løsninger samt at tiltrække virksomheder og medarbejdere fra ind- og udland.

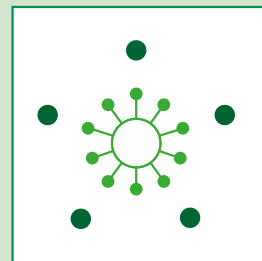
Det grønne netværk består af forskellige deltagere, f.eks. virksomheder og uddannelsesinstitutioner.

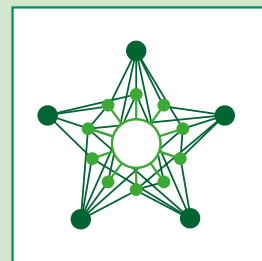
Deltagerne mødes til årsmødet, der er fælles for alle.

Der udpeges forskellige faglige temaer, der arbejdes med i årets løb. Hvert år til årsmødet kan der ske vidensdeling fra temaerne.

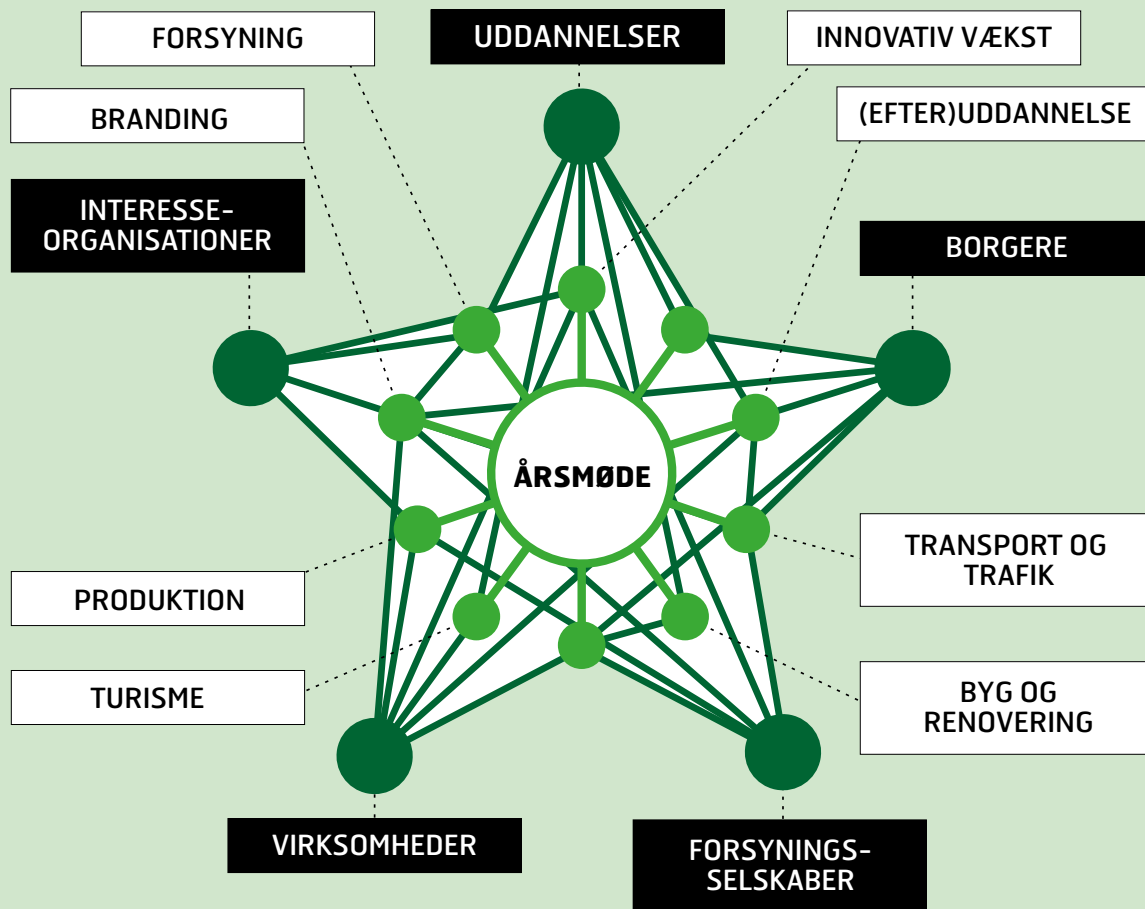

Deltagerne vælger selv hvilke temaer og aktiviteter de vil deltage i i løbet af året.

MODEL OVER DET GRØNNE NETVÆRK I GRØN VÆKST HORSENS

Figur 1: Det grønne netværk i Grøn Vækst Horsens >

INDSATSOMRÅDER

Grøn Vækst Horsens har i indeværende strategiperiode seks indsatsområder, som er:

- **BYGGERI OG RENOVERING**
- **TRANSPORT OG TRAFIK**
- **FORSYNING OG VEDVARENDE ENERGI**
- **PRODUKTION OG HANDEL**
- **BORGERE**
- **FORMIDLING AF GRØN VÆKST HORSENS**

Gennem aktiviteter og projekter i indsatsområderne skabes vækst og arbejdspladser i erhvervslivet samtidig med, at udslippet af drivhusgasser nedbringes, forbruget af ressourcer formindskes, og andelen af vedvarende energi øges.

HVAD ER BÆREDYGTIGT BYGGERI?

Bæredygtigt byggeri handler om at samtænke hele byggeriet og dets livscyklus i forhold til miljøvenlighed, ressourceeffektivitet og materialevalg. Bæredygtigt byggeri kan være udstyret med energiteknologi, der gør det til et hus, hvor der produceres mere energi, end der forbruges.

HVAD ER CIRKULÆR ØKONOMI?

I en cirkulær økonomi tænkes produktion og forbrug ind i en bæredygtig cyklus med fokus på genanvendelse og genbrug. Ligesom naturens cyklus, hvor intet går til spilde, indgår produktion og forbrug i en genanvendelsescyklus, hvor fremtidens råstoffer hentes fra nutidens restprodukter.

BYGGERI OG RENOVERING

Den største energipost i Horsens Kommune er bolig og fritidshusområdet, som udgør en tredjedel af energiforbruget.

Fokus for indsatsområdet er at inspirere arkitekter, tegnestuer, typehusfirmaer, entreprenører, ingeniører, håndværkere og borgere til at have et bæredygtigt perspektiv på renovering og nybyg ved valg af blandt andet materialer, energiteknologi og forsyningskilder.

Indsatsområdet fremmer bæredygtigt byggeri ved tiltag, som nedsætter ressourceforbrug og giver mindre klimabelastning. Indsatsen dækker både offentlige og private byggerier.

TRANSPORT OG TRAFIK

Transport udgør knap en tredjedel af energiforbruget og er den andenstørste energipost i Horsens Kommune. Indsatsområdet dækker offentlig og privat transport og trafik.

Grøn Vækst Horsens sætter fokus på omstillingen af transport til vedvarende energi ved at arbejde med cykler, elcykler, elbiler og biogasdrevne køretøjer i ambitiøse og nytænkende projekter. Elbiler og gaskøretøjer skåner nærmiljøet for partikel- og støjforurening og har neutral CO₂-udledning.

Fokus for indsatsområdet er at fremme miljøvenlig trafik gennem smart trafikplanlægning, der giver mindre trængsel, nye parkeringsmuligheder og mindre brug af private motorkøretøjer til gengæld for højere brug af offentlig transport eller cykler.

HVAD ER INDUSTRIEL SYMBOSE?

Industriel symbiose er et samarbejde mellem virksomheder, f. eks. hvor den ene virksomheds restprodukt bliver den andens virksomheds ressource.

HVAD ER BIOGAS?

Biogas kommer fra biomasse, såsom gylle, flis, slagteriaffald og husholdningsaffald. Biogas er en vedvarende energi.

Biogas kan bruges til transport og på naturgasnettet, hvilket reducerer udledning af drivhusgasser fra benzin og diesel og fra landbrugets håndtering af husdyrgødning.

FORSYNING OG VEDVARENDE ENERGI

Forsyning udgør mere end halvdelen af CO₂-udledningen i Horsens Kommune.

Grøn Vækst Horsens' fokus for indsatsområdet er energieffektivisering og omlægning af forsyning til vedvarende energikilder.

Mængden af biogas produceret i Horsens Kommune kan fremmes ved en udvidelse af eksisterende anlæg og ved etablering af et nyt biogasanlæg i den vestlige del af kommunen. Hvis det er rentabelt, vil gasproduktionen desuden øges ved at omdanne biogassens ikke-brændbare dele til brændstof.

Grøn Vækst Horsens har i forsyning og vedvarende energi særlig opmærksomhed på området uden for den kollektive varmforsyning, det såkaldte område fire, hvor særlige tiltag vil fremme omstillingen til vedvarende energi.

PRODUKTION OG HANDEL

Produktion og handel udgør cirka en fjerdedel af energiforbruget og er den tredjestørste energipost i Horsens Kommune.

Indsatsområdet fremmer bæredygtig produktion og handel blandt andet med et fokus på at mindske forbruget af energi, vand, råvarer og andre ressourcer samt med et fokus på industrielle symbioser.

BORGERE

Borgerdeltagelse vægtes højt af Horsens Kommune.

Borgernes inddrages i den grønne vækst gennem aktiviteter om bæredygtighed, ressourcebesparelser, energieffektivitet, deleøkonomi og andre grønne tiltag til gavn for både økonomi og miljø. Ligeledes vil vi arbejde med offentlig transport, delebiler, delecycler samt bredere, bedre og flere cykelstier.

FORMIDLING AF GRØN VÆKST HORSENS

Grøn Vækst Horsens arbejder vedvarende på at være synlige for virksomheder, borgere, politikere og foreninger i og omkring Horsens Kommune.

Grøn Vækst Horsens har fokus på at udarbejde en kommunikationsplatform, hvor aktuelle tiltag i lokalsamfundet kan formidles til det grønne netværks deltagere.

Forskelligartede beretninger om vækst gennem grøn omstilling skal inspirere virksomheder, borgere og andre til at handle grønnere og bidrage til Horsens' image som en succesfuld grøn vækstkommune, der tiltrækker tilflyttere, skaber grønne arbejdspladser og laver vækst i erhvervslivet på et niveau, der placerer Horsens blandt de bedste.

AFSLUTNING

Grøn Vækst Horsens har i indeværende strategiperiode som fokus at skabe netværk og udvikling i ovenstående indsatsområder i samarbejde med aktører i Horsens Kommune og omegn.

Grøn Vækst Horsens inspirerer til bæredygtighed ved at vise, hvordan vækst opnås ved hjælp af nytænkende, visionære og ambitiøse grønne projekter og aktiviteter. Det er centralt, at der er en fælles forståelse for, at grøn omstilling kan være løftestang for vækst og arbejdspladser.

Øget vækst og flere arbejdspladser med baggrund i grøn omstilling i Horsens Kommune vil gøre Horsens kendt som en grøn kommune til inspiration for andre. Dette vil tiltrække tilflyttere, innovative virksomheder og uddannelser til gavn for samfund og erhvervsliv.

horsens.dk/klima
groenvaekst@horsens.dk

HØRSENS KOMMUNE

GRØN VÆKST
HØRSENS

